

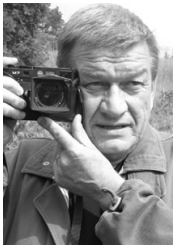
Meediakoolituspäev põhi- ja keskkooliastme õpetajatele

"DOKUMENTAALFILM ÕPPETÖÖS"

20. jaanuaril 2012 kinos Artis

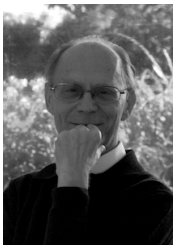
Ettekannete autorid

Oleme kutsunud meediakoolitusele esinema filmi- ja eeskätt dokumentalistikavaldkonna professionaalid, eesmärgiks anda väga praktilisi näpunäiteid dokumentaalfilmi kasutamiseks õppetöös, näiteks ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse, muusikaajaloo, geograafia, bioloogia ja kirjandustundides.

Arvo Iho (62) on filmioperaator ja -režissöör. 1976. aastal lõpetas ta Üleliidulise Riikliku Kinematograafia Instituudi (VGIK) filmioperaatorina, 1977-78 praktiseeris Andrei Tarkovski "Stalker" filmigrupis ning 1990. aastal läbis antropoloogia kursuse Montana Riiklikus Ülikoolis USA-s. Aastatel 1974-91 töötas Tallinnfilmis nii mängu- kui dokumentaalfilmide operaatorina, alates 1985. aastast ka režissöör-lavastajana. Tema tuntumad filmid operaatorina on "Tuulte pesa" (1979) ja "Ideaalmaastik" (1980), lavastajana "Naerata ometi" (1985, kaasrežissöör Leida Laiuse filmis), "Halastajaõde ehk Ainult hulludele" (1991) ja "Karu süda" (2001). 1992. aastal asutas Arvo Iho Tallinna Pedagoogilise Ülikooli juurde filmi ja video õppetooli, millest hiljem arenes välja Balti Filmi- ja Meediakool, ning oli 1992-96 selle juhataja. Arvo Iho on õpetanud filmindust Sri Lankal, Soomes, Šveitsis ja USA-s ning muidugi Eestis.

Arvo Iho ettekanne õpetab vaatama filmide kaadrikompositsiooni ja teisi pildi sisse peidetud sõnumeid.

Peep Puks (71) töötas Tallinnfilmis alates 1966. aastast, pärast Tartu Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonna lõpetamist ja vene kroonust naasmist, kuni aastani 1991. Ta oli ringvaadete ja dokumentaalfilmide toimetaja, hiljem režissöör. 1969. aastal valmis koos Peeter Toomingaga esimene film "Koduküla". Aastatel 1991-2000 töötas autor-režissöörina Eesti Televisiooni haridussaadete toimetuses, siis Eesti Telefilmis. Peep Puks on teinud enam kui sadakond dokumentaalfilmi, ringvaadet ning telesaadet kirjanikest, kunstnikest, arstidest, sportlastest, maainimestest, riigimeestest jne, nt "A. H. Tammsaare" (1971-1974), "Juhan Liivi lugu" (1975), "Emil" (1993), "Jaan Tõnisson" (1994), "Kutse" Ivar Heinmaast (2005), "Tiim" Eesti suusaspordi kuldajast (2006).

Peep Puksi ettekanne keskendub Eesti dokumentalistidele sotsialismis ja kapitalismis. Juttu tuleb dokumentalistide arusaamadest tõsielufilmist kuldsetel kuuekümnendatel, tänaste keskmise põlvkonna ja noorte režissööride loomingu lähtekohtadest, tööst tsensuuri ning turumajanduse surve all, traditsioonidest, nende hoidmisest ja murdmisest.

Marje Jurtshenko (34) lõpetas 2000. aastal Tallinna Ülikooli telerežii erialal ning töötab aastast 1998 Eesti Televisioonis. Hetkel on tema juhtida telekanali ETV2 programmi koostamine. Marje Jurtshenko on üks rahvusvahelise filmituru Baltic Event algatajaist, samuti on ta olnud dokumentaalfilmide projekti "Eesti lood" sünni juures, mida ta juhivad siiani. 2010. aastal valmis tema režiikäe all täispikk dokumentaalfilm "Aeg on siin".

Marje Jurtshenko räägib dokumentaalfilmide näidete najal, kuidas üks pilt võib rääkida rohkem kui tuhat sõna. Lisaks toob ta näiteid sellest, kuidas toimib emotsionaalne filmilugu maailma avardaja ja muutjana.

Raimo Jõerand (39) lõpetas Tallinna Ülikooli dokumentaalfilmi režissöörina 2001. aastal ja on täiendanud end hiljem stsenaariumide toimetamise alal. Töötanud õppejõuna, monteerijana ja produtsendina. Teinud režissöörina dokumentaalfilmid "Välis-Eesti" (2001) ja "Sinimäed" (2006) ning lühimängufilmi "Kaksikelu" (2003). Alates 2006. aastast töötab ta Eesti Filmi Sihtasutuses filmieksperdina, kelle korraldada on dokumentaalfilmide rahastus.

Oma ettekandes näitab ta viimaste aastate eesti dokumentaalfilmide näitel, milliste vahendite abil ja millist hinda makstes püüab dokumentaalfilm visalt täita ühiskonna südametunnistuse rolli.

Marianna Kaat (54) on dokumentaalfilmide produtsent, režissöör ja toimetaja. 1986. aastal lõpetas ta Peterburi Riikliku Kunstiülikooli doktorikraadiga. 1991. aastast töötas ta Eesti Telefilmis, hiljem Eesti Televisiooni hankejuhina. Sel perioodil valmisid ka tema esimesed dokumentaalfilmid režissöörina. 1998. aastal asutas Marianna Kaat oma tootmisettevõtte Baltic Film Production ning on sestpeale produtseerinud ja lavastanud koostöös Euroopa partneritega rea olulisi dokumentaalfilme, mida on pärjatud ka auhindadega: "Auk nr 8" (2010, rež. Marianna Kaat), "Lobotoomia" ja "Kalinovski väljak" (2010 ja 2007, rež. J. Kaštšavatski), "Maria teatri fantoomid" (2006, rež. Marianna Kaat). Marianna Kaat keskendub oma ettekandes sotsiaalpoliitilisele dokumentaalfilmile.

Kiur Aarma (36) lõpetas 1993. aastal Tallinna Muusikakeskkooli ja 1997. aastal Tartu Ülikooli semiootika ja kultuuriteooria bakalaureuseõppe. Aastast 2006 õpib ta Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakooli magistriõppes stsenaristikat. Aastatel 1997-2007 töötas ta vestlussaadete saatejuhina. Ta on üks teletootmisettevõtte RUUT (Eetriüksus) asutajaid, milles ta tootis lugematuid telesaateid ja mitmeid dokumentaalfilme. Alates 2008. aastast töötab ta tootmisfirmas Traumfabrik. Kiur Aarma produtsendifilmograafiasse kuuluvad dokumentaalfilmid "Hauka grupp" (2005), "Sinimäed" (2006), "Tervitusi nõukogude Eestist!" (2007), "Lotmani maailm" (2008), "Disko ja tuumasõda" (2009) jt. Kiur Aarma räägib tõest ja valest kultuurilooliste dokumentaalfilmide näitel.

Joosep Matjus (27) esindab Eesti loodusdokumentalistika uut põlvkonda. 2007. aastal lõpetas ta Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakooli filmirežii bakalaureuseõppe, 2010. aastal samas operaatoritöö magistrantuuri. Ta on teinud loodusfilme alates 2006. aastast ning võitnud hulgaliselt nii kodumaiseid kui rahvusvahelisi auhindu: "Suvine dokumentaal" (2006) tudengifilmina, "Uuestisünd" (2007) ja "Vanamees ja põder" juba professionaalse filmiautorina. Joosep Matjus räägib loodusfilmi tegemise spetsiifikast ja ülesandest.

Jaan Tootsen (36) on kultuuriavalikkusele tuntud pigem Raadio Ööülikooli toimetaja ja eestvedajana, mille eest ta pälvis 2010. aastal presidendilt Eesti Vabariigi Kultuurirahastu noore kultuuritegelase preemia. Tema dokumentaal "Uus Maailm" üllatas tänavu oktoobris nii publikut kui kriitikuid, ent tema käe all on valminud dokfilme ka varem: "Avasta rikas nurgatagune kosmoses" (2005) ja "Hea uus ilm" (2006). Ta on lavastanud 5-osalise kuuldemängu "Varasta veel võõraid karusid" (autor Urmas Vadi), teinud helikujundusi Tallinna Linnateatri lavastustele ning avaldanud kirjatöid eri väljaannetes. Jaan Tootseni kanda on koolituspäeva moderaatori vastutusrikas roll.

Jaak Johanson (52) on vabakutseline näitleja ja pärimusmuusik, kelle tegevus keerleb ümber Vanalinna Muusikamaja. Pedagoogi ja muusikuna tunneb ta sadu regilaule ning osales ka filmi "Regilaul" tootmises. Jaak Johanson jagab filmi järel kommentaare pärimusmuusikast ja selle tutvustamisest uutele põlvkondadele.

Astrid Kannel (44) on Eesti Televisiooni välispoliitikasaate "Välisilm" ning "Aktuaalse kaamera" saatejuht ja toimetaja. 1993. aastal lõpetas ta Tartu Ülikooli ajakirjandusteaduskonna, 2005. aastast on ta Tartu Ülikooli politoloogiamagister. Aastatel 1997-2001 töötas ta Eesti Televisiooni ja Eesti Päevalehe korrespondendina Moskvast. Filmi "Vabaduse mõrkjas maitse" järel arutleb Astrid Kannel selle üle, kuidas dokumentaalfilmi klassitunnis kasutada.